

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

privind inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Pasat Victor vs. ÎI „Popovici Elena”, intervenienți accesorii ÎS „Cadastru”,
Oficiul Teritorial Fălești, Primăria com. Scumpia, Consiliul com. Scumpia,
r-l Fălești cu privire la recunoașterea nulității înscrierii din Registrul
bunurilor imobile și radierea acesteia,

împotriva deciziei din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-578/25

NR. PIGD 2-15021187-01-2ra-14082025)

Recurs inadmisibil în temeiul art. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură
civilă, ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434
din același Cod.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Fălești, jud. L. Trocin

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, jud. A. Gheorghieș, N. Chircu, A. Albu

06 februarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de către Popovici Elena,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 februarie 2015, Pasat Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Popovici Elena”, intervenienți accesorii ÎS „Cadastru”, Oficiul Teritorial Fălești, Primăria com. Scumpia, Consiliul com. Scumpia, r-l Fălești cu privire la recunoașterea nulității înscrierii din Registrul bunurilor imobile și radierea acesteia.
2. Prin hotărârea din 16 aprilie 2015 a Judecătoriei Fălești, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.
3. La 15 mai 2015, Pasat Victor a depus cerere de apel (nemotivată) împotriva hotărârii din 16 aprilie 2015 a Judecătoriei Fălești, iar la 22 iunie 2015 a depus cerere de apel (motivată), prin care s-a solicitat casarea integrală a hotărârii din 16 aprilie 2015 a Judecătoriei Fălești și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.
4. Prin decizia din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, s-a admis cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului Victor Pasat, Radu Holban. S-a casat integral hotărârea Judecătoriei Fălești din 16 aprilie 2015 și s-a adoptat o hotărâre nouă după cum urmează: S-a admis cererea de chemare în judecată înaintată Victor Pasat către ÎI „Popovici Elena”, intervenienți accesorii Primăria com. Scumpia, Consiliul comunal Scumpia, r-l Fălești, ÎS „Cadastru”, OT Fălești privind recunoașterea nulității înscrierii din Registrul bunurilor imobile și radierea acesteia; S-a recunoscut nulitatea înscrierii din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al ÎI „Popovici Elena”, asupra construcției, cu suprafața totală de S= XXX m.p., nr. cadastral XXXXXXXXXXX, situată pe terenul proprietate publică nr. cadastral XXXXXXXX, amplasat în XXXXX, XXXXX, efectuată în baza procesului-verbal de recepție finală a construcției magazinului alimentară a ÎI „Popovici Elena” din XXXX, XXXXX nr. X din 26 iulie 2010 și radierea acestei înscrieri din Registrul bunurilor imobile.
5. La 14 august 2025, Popovici Elena a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a solicitat casarea integrală a deciziei

din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii din 16 aprilie 2015 a Judecătorei Fălești.

6. Totodată, s-a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, pe motiv că nu a recepționat copia deciziei integrale din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți prin intermediul poștei, iar semnătura pe avizul de recepție nu-i aparține. Conchide că, a făcut cunoștință cu decizia respectivă la 07 august 2025.
7. Pe parcurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor copia recursului declarat de către Popovici Elena, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.
8. Însă, până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referința.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

10. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;

e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin.(1) lit.e) din prezentul articol.”

11. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

12. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

13. Art. 10 alin. (1) – (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.”

14. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

15. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

16. Art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

17. Art. 105 alin. (5) din Codul de procedură civilă:

„(5) Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.”

18. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane

legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

19. Art. 111 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

20. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

21. Art. 389 alin. (4), (6) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data emiterii dispozitivului deciziei – 17 septembrie 2015):

„(4) Decizia integrală se întocmește în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei.

(6) Decizia integrală se remite părților în termen de 5 zile de la semnare.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

23. Din actele dosarului cu certitudine rezultă că, ÎI „Popovici Elena” a fost înștiințată despre ședința din 17 septembrie 2015, ora 10:30, la Curtea de Apel Bălți, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 103).

24. Respectiv, ÎI „Popovici Elena”, în persoana Elenei Popovici, a fost prezentă în ședința din 17 septembrie 2015 la Curtea de Apel Bălți și a pledat pentru respingerea apelului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f. d. 107-108).

25. Totodată, în aceeași ședință de judecată, a fost pronunțat dispozitivul deciziei.

26. Ulterior a fost întocmită decizia integrală și expedită participanților la proces, iar potrivit avizul de recepție anexat la fila dosarului 119, a fost recepționată de către ÎI „Popovici Elena” la 07 octombrie 2015.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la 17 septembrie 2015 Popovici Elena a cunoscut despre emiterea deciziei din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți și soluția adoptată de către instanța de apel. Or, a fost citată și prezentă în ședința de judecată.
28. Mai mult decât atât, Popovici Elena trebuia să cunoască că decizia integrală se întocmește în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei, după cum prevedea art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă.
29. Această normă reflectă un standard de previzibilitate impus tuturor participanților la proces în vederea respectării termenelor de exercitare a căilor de atac.
30. Însă, Popovici Elena nu a făcut uz de dreptul său de a face cunoștință cu actele dosarului și a se familiariza cu decizia integrală a instanței de apel.
31. Totodată, Popovici Elena a avut posibilitatea efectivă de a lua cunoștință de decizia motivată a instanței de apel, inclusiv de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată <https://instante.justice.md/>, care a fost publicată la 02 octombrie 2015.
32. Întocmirea, iar ulterior publicarea hotărârii pe pagina oficială a instanței reprezintă un mijloc accesibil, public și previzibil de informare, care nu poate fi ignorat în mod justificat de către o parte în proces.
33. Însă, recurenta nu a făcut uz de dreptul său de a face cunoștință cu actele dosarului și, respectiv, cu decizia integrală a instanței de apel, care era publicată atât pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, cât și anexată la actele dosarului.
34. Din aceste considerente, Popovici Elena urma să manifeste diligență de a se interesa cu promptitudine despre întocmirea deciziei integrale a Curții de Apel Bălți, fie să facă cunoștință într-un termen rezonabil cu actele dosarului, fie să acceseze Portalul Național al Instanțelor Judecătorești.
35. Or, invocarea faptului că nu i-a fost comunicată decizia integrală a instanței de apel, în ipoteza în care această circumstanță este veridică, nu poate deriva în exercitarea căii de atac (recurs) peste o perioadă nejustificat de lungă, în circumstanțele speței.
36. Așadar, aplicând principiul *nemo censeatur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii și, având în vedere publicarea deciziei integrale a Curții de Apel Bălți la 02 octombrie 2015, Popovici Elena avea posibilitatea și obligația de a face cunoștință cu aceasta, inclusiv în cazul în care nu a recepționat-o prin poștă.

Această obligație de diligență derivă direct din principiile de previzibilitate a legii și de responsabilitate procesuală a părților.

37. În aceste condiții, este în afara oricărui dubiu că Popovici Elena avea obligația de a se interesa cu promptitudine despre rezultatul ședinței din 17 septembrie 2015, de a urmări redactarea și publicarea deciziei integrale a instanței de apel și de a o accesa în termen. Pronunțarea dispozitivului în ședință publică și obligația legală de întocmire a deciziei integrale în termen de 15 zile la pronunțarea dispozitivului, în ordinea stabilită de art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, conturează o obligație de diligență clară din partea recurentului.
38. Subsecvent, exercitarea de către Popovici Elena a căii de atac – recursul, peste aproximativ 10 ani (17 septembrie 2015 – 14 august 2025) de la data pronunțării dispozitivului deciziei, invocând faptul că nu a recepționat decizia integrală a instanței de apel, iar semnătura de pe avizul de recepție nu-i aparține, nu poate fi reținută de către Curtea Supremă de Justiție pentru a considera recursul ca fiind depus în termen.
39. În pofida prezumției că îi erau cunoscute prevederile art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă și că decizia integrală a instanței de apel urma a fi întocmită în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei, Popovici Elena nu a adresat Curții de Apel Bălți nici o cerere, prin care ar fi solicitat comunicarea deciziei integrale din 17 septembrie 2015 sau de a lua cunoștință cu actele dosarului civil, în termen rezonabil, decât tocmai la 18 iulie 2025.
40. În aceste condiții, Completul de judecată reține că, recurenta Popovici Elena nu a manifestat diligență procesuală rezonabilă pentru a lua cunoștință cu decizia integrală a instanței de apel într-un termen proxim, deși era previzibil că decizia instanței de apel urma a fi întocmită, potrivit legii, în termen de 15 zile calculate de la 17 septembrie 2015. Lipsa oricărei solicitări adresate Curții de Apel Bălți privind comunicarea deciziei integrale sau accesarea materialelor dosarului, constituie o atitudine pasivă culpabilă, ce nu poate fi pusă pe seama instanței sau invocată ulterior în scopul exercitării unei căi de atac peste termen.
41. Astfel, neglijența sau pasivitatea părții în exercitarea drepturilor procesuale nu poate fi folosită ca fundament pentru eludarea unui termen de decădere stabilit de lege. Or, publicarea deciziei integrale a instanței de apel pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești reprezintă un mijloc accesibil, public și previzibil de informare, care nu poate fi ignorat în mod justificat de către o parte în proces. Iar, în lipsa unor dovezi care să demonstreze un impediment obiectiv în accesarea deciziei publicate sau luarea de cunoștință cu actele dosarului, termenul

de 2 luni pentru declararea recursului de către Popovici Elena, în circumstanțele speței, se consideră a fi vădit expirat.

42. Prin urmare, invocarea necomunicării deciziei integrale a instanței de apel nu poate justifica exercitarea tardivă a căii de atac – recurs, în contextul în care recurenta avea la dispoziție toate premisele legale și factuale pentru a-și exercita cu diligență drepturile procesuale.
43. Astfel, omiterea efectuării actului de procedură (depunerea recursului) în interiorul termenului legal, se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentei, care urma să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă la folosirea cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.
44. Întrucât termenul de recurs are natura unui termen imperativ și peremptoriu, nerespectarea sa atrage sancțiunea inadmisibilității recursului.
45. Completul de judecată subliniază că, termenele procedurale asigură un cadru optim pentru desfășurarea actului de justiție, având rolul de a ordona acțiunile procedurale și de a consolida securitatea raporturilor juridice. Drepturile procesuale ale unei persoane pot fi exercitate doar în limitele stabilite de legiuitor, cu respectarea cerințelor legale, inclusiv a termenelor prevăzute. După expirarea acestor termene, titularul dreptului nu mai poate valorifica respectivul drept în fața instanței.
46. În consecință, prin depunerea cererii de recurs la 14 august 2025, recurentul a omis termenul legal de exercitare a căii de atac, deși avea obligația procesuală de a manifesta diligența necesară și de a exercita un rol activ în cadrul prezentului litigiu.
47. Completul de judecată subliniază că, unul dintre principiile fundamentale ale procesului este buna-credință a participanților. Buna credință implică obligația părților de a respecta termenele prevăzute de lege. Termenul de recurs stabilit la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, ceea ce înseamnă că nerespectarea acestuia duce la pierderea dreptului părții de a mai exercita această cale de atac.
48. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții la un proces trebuie să joace un rol activ, urmărind cu diligență derularea procedurii și exercitându-și drepturile procedurale cu bună credință. Totodată, imperioase speței sunt și constatările Curții de la Strasbourg, potrivit cărora reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și

anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă.

49. Nerespectarea termenului de recurs este, așadar, rezultatul exclusiv al conduitei procesuale pasive a recurentului, care avea obligația legală de a acționa prompt și cu responsabilitate. Admiterea unui recurs declarat tardiv ar aduce atingere principiului securității raporturilor juridice și ar submina încrederea în actul de justiție.
50. Față de cele expuse și constatând că recursul formulat a fost depus cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată va declara inadmisibil recursul depus de către Popovici Elena.
51. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. b), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de către Popovici Elena împotriva deciziei din 17 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu